

Πώς, πότε και με ποιους όρους θα βγούμε από την κρίση

Πρέπει να διαχειριστούμε μεγάλα ποσοστά μείωσης της οικονομικής μας δραστηριότητας

[Του Γεώργιου Μυλωνά]

Αποτελεί πλέον κοινό τόπο όλων μας ότι η παγκόσμια οικονομική κρίση σηματοδοτεί το τέλος μίας εποχής στην παγκόσμια οικονομία, στην οποία κυριάρχησαν οι αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Μίας εποχής η οποία χαρακτηρίστηκε, και εν τέλει σιγματιστηκε, από τη χαλαρή έως ανύπαρκτη εποπτεία των διεθνών χρηματαγορών, την απουσία ή σε μερικές φορές την ελάχιστη κρατική παρέμβαση, τις, μάλλον, εξωπραγματικές αμοιβές των στελεχών, την αποσύνδεση των χρηματοπιστωτικών αξιών από την αύξηση της παραγωγικότητας, την ανάληψη υπερβολικών επενδυτικών κινδύνων και, πάνω απ' όλα, την περιορισμένη διαφάνεια.

Το πλέον χαρακτηριστικό στοιχείο της οικονομικής κρίσης την οποία βιώνουμε είναι η μείωση της ζήτησης στο σύνολο των τομέων της οικονομίας μας. Το ποσοστό είναι μονιμώς διψήφιο και σε μερικές περιπτώσεις ξεπερνά το τρομακτικό νομμερο του 50%. Δυστυχώς, κάτω από αυτές τις συνθήκες, το θέμα μας είναι ένα και μοναδικό: Η επιβίωση των επιχειρήσεων και οι όροι με τους οποίους αυτή θα πραγματοποιηθεί.

Αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι το μέγεθος της κρίσης είναι το μεγαλύτερο που έχουμε ζήσει, καθώς οι προηγούμενες κρίσεις ούτε τόσο βάθος όπως η τωρινή είχαν, ούτε οι προβλέψεις για τη διάρκειά τους τις ήθελαν μεγάλες όπως θέλουν αυτή που ζούμε σήμερα.

Με το πρόβλημα που έχει προέλθει από την υποχρηματοδότηση από τις τράπεζες, πολλοί επαγγελματίες κρατούν ρευστότητα για τον εαυτό τους, επειδή φοβούνται. Με τον τρόπο αυτό λειτουργεί το νόμιμο της μειωμένης ρευστότητας και δημιουργείται πρόβλημα σε προμηθευτές και πελάτες

Είναι λοιπόν η ώρα ανάληψης των ευθυνών απ' όλους μας που συμμετέχουμε στο οικονομικό γίγνεσθαι της χώρας μας, και γι' αυτό θα πρέπει να επιδείξουμε ψυχραιμία. Η διατήρηση της ψυχραιμίας όλων μας θα σημαίνει ότι είμαστε ώριμοι και σοβαροί και κυρίως θα καταγράψει τη διάθεσή μας να πολεμήσουμε για να εξέλθουμε από την κρίση.

Μέχρι σήμερα έχουν διαπιστωθεί δύο προβλήματα: Το πρώτο αφορά τις πληρωμές, κυρίως επαγγελματιών, προς τους προμηθευτές τους.

Με τον φάβο ότι το πρόβλημα που έχει προέλθει από την υποχρηματοδότηση από τις τράπεζες του ιδιωτικού τομέα, πολλοί επαγγελματίες κρατούν ρευστότητα για τον εαυτό τους επειδή φαβούνται ότι δεν θα τους υποστηρίξουν οι τράπεζες. Με τον τρόπο αυτό λειτουργεί το νόμιμο της μειωμένης ρευστότητας και δημιουργείται πρόβλημα σε προμηθευτές και πελάτες. Το δεύτερο αφορά την αδυναμία προγραμματισμού των επιχειρήσεών μας κάτω από αυτές τις συνθήκες. Πώς να προγραμματίσουμε και με τι χρονικό ορίζοντα; Τι είδους προβλέψεις μπορούμε να κάνουμε; Τη ρευστότητα μας πώς μπορούμε να την προβλέψουμε, και κυρίως, να τη διαχειριστούμε;

Τελικά, το πρόβλημα είναι συνολικό. Είναι πρόβλημα όλων μας, είτε εργοδότες είμαστε είτε εργαζόμενοι. Και θέλω να επισημάνω ότι δεν είναι δυνατόν κάποια κοινωνική ομάδα να βγει αλώβητη από την κρίση. Όλοι θα την πληρώσουμε, άλλος λιγότερο, άλλος περισσότερο. Γι' αυτό θα πρέπει όλοι οι κοινωνικοί εταίροι να προτείνουμε συγκεκριμένα, ουσιαστικά

και άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για να αντιμετωπισθεί η κρίση για να έχουμε ως χώρα και ως οικονομικό σύστημα τις μακρότερες δυνατές συνέπειες.

Για παράδειγμα, λέγονται και ακούγονται πολλά για την αύξηση της ανεργίας, η οποία δεν είναι ελληνική εφεύρεση αντίδρασης στην κρίση, αλλά παγκόσμια. Είναι βέβαιο ότι σ' αυτό το πολύ δύσκολο οικονομικό περιβάλλον οι θέσεις εργασίας θα μειωθούν, ως επακόλουθο της μείωσης της ζήτησης. Με τα σημερινά δεδομένα, το πρόβλημα είναι διαχειριστικό γιατί οι απώλειες είναι μικρές. Αν η κατάσταση επιδεινωθεί τότε κανένα ταμείο ανεργίας δεν θα μπορέσει να επιλύσει ή καλύτερα να αμβλύνει το πρόβλημα. Τότε θα δούμε τη δυσκολία των πραγμάτων, αφού η διόγκωση του αριθμού των ανέργων είναι βέβαιο ότι θα γίνει απειλή για την κοινωνική ηρεμία.

Στο πλαίσιο αυτό θεωρώ ότι μετά τη συμπλήρωση του πρώτου τριμήνου θα είμαστε σε θέση να δούμε καθαρά τα αποτελέσματα της κρίσης στις επιχειρήσεις μας. Δυστυχώς τόσο ο Ιανουάριος, όσο και ο Φεβρουάριος δεν ήταν καλοί μήνες. Παρ' όλα αυτά είμαι αισιόδοξος και πιστεύω ότι τα πράγματα θα βελτιωθούν και τα όποια προβλήματα θα είμαστε σε θέση να τα διαχειριστούμε.

Σε κάθε περίπτωση όμως το κράτος θα πρέπει να δραματολογήσει δημόσιες επενδύσεις, που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, θα ενισχύσουν το εισόδημα των εργαζομένων συνολικά και εν τέλει θα αυξήσουν την κατανάλωση προϊόντων, που αποτελεί τον ζωτικό παράγοντα για τον ιδιωτικό τομέα.

Επιπλέον, κατά το παρελθόν υποστήριξα και εξακολουθώ να υποστηρίζω, τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων. Είναι βέβαιο ότι πολλές ελληνικές επιχειρήσεις στην περίοδο της κρίσης θα βρουν διέξοδο εκτός συνόρων. Από τις διεθνείς αγορές είναι δυνατόν να ανακτήσουμε μέρος από τη χαμένη εγχώρια ζήτηση και να την επαναφέρουμε σε φυσιολογικά όρια. Αυτή είναι άλλωστε η υγιής αντίδραση σε μία περίοδο που όλοι μας θα πρέπει να τη δούμε κάποια στιγμή και ως επιχειρηματική ευκαιρία και όχι μόνο ως πίεση από το εγχώριο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Αν ακολουθηθεί αυτή η τακτική τότε μπορώ να ελπίζω σε αναστροφή του κακού κλίματος και μάλιστα εντός του έτους. Και είμαι βέβαιος ότι μέσα στο 2010 έχουμε τη δυνατότητα να φθάσουμε στα επίπεδα πωλήσεων του 2007.

Στην πορεία όμως για την έξοδο από την κρίση, δεν πρέπει να απομονώνουμε κοινωνικές ομάδες και να θεωρούμε ότι αυτές δεν θα πρέπει να πάθουν απολύτως τίποτε. Η κρίση μας αφορά όλους και όλοι μας είμαστε τμήματα του συνόλου που λέγεται Ελλάδα. Και το ερώτημα, σε σχέση με την απώλεια θέσεων εργασίας είναι: Προτιμούμε να καθεί μία επιχείρηση και συνακόλουθα όλες οι θέσεις απασχόλησης ή να συνεχίσει να λειτουργεί

Με τα σημερινά δεδομένα, το πρόβλημα της ανεργίας είναι διαχειριστικό, γιατί οι απώλειες είναι μικρές.

Αν η κατάσταση επιδεινωθεί, τότε κανένα ταμείο ανεργίας δεν θα μπορέσει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα.

Τότε η διόγκωση του αριθμού των ανέργων είναι βέβαιο ότι θα γίνει απειλή για την κοινωνική ηρεμία

γεί η επιχείρηση με το 90% των εργαζομένων της. Ακόμη το θέμα της διευθέτησης του χρόνου εργασίας μπορεί να αποτρέψει την απώλεια των θέσεων εργασίας, αρκεί οι εργαζόμενοι να συμφωνήσουν με την επιχείρηση στους όρους και τις προϋποθέσεις.

Σ' αυτό το δύσκολο περιβάλλον ένα είναι σίγουρο: Όσες επιχειρήσεις καρκνοβατούσαν τα προηγούμενα χρόνια, δηλαδή το μόνο που έκαναν ήταν απλώς να διαχειρίζονται τη διαρκή τους πτωτική πορεία, τώρα με βεβαιότητα σας λέω ότι θα κλείσουν. Οι υγιείς επιχειρήσεις θα βγουν μεν τραυματισμένες από την κρίση, αλλά θα έχουν την ευκαιρία να ζήσουν σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον από το οποίο θα λείπει η πλεονεξία των αδύνατων κρίκων. Η κρίση είναι η ευκαιρία μας να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα στις επιχειρήσεις και το κράτος και να δημιουργήσουμε μία νέα προοπτική για τη χώρα.

Το κακό στη χώρα μας είναι ότι όλα τα κάνουμε με καθυστέρηση. Για τον λόγο αυτό είμαι σχεδόν πεπεισμένος ότι η σημερινή κατάσταση θα βελτιωθεί, αλλά ποτέ δεν θα επιστρέψουμε στην προηγούμενη. Το να υπάρχει πτώση των πωλήσεων κατά 15% για μία ελληνική επιχείρηση δεν είναι καταστροφικό. Αντίθετα, για μία ξένη επιχείρηση είναι κάτι που δύσκολα κάποιος το διαχειρίζεται. Μόνο που εκεί όσοι ασχολούνται με την οικονομία είναι πειθαρχημένοι, σε αντίθεση με μας που είμαστε άναρχοι, αφού η παραοικονομία είναι πολύ μεγάλη, είμαστε χώρα του «δε βαριέσαι», πράγματα που αποδεικνύουν ότι δεν έχουμε συνείδηση της πραγματικότητας. Γι' αυτό και μπορούμε να διαχειριστούμε μεγάλα ποσοστά μείωσης της οικονομικής μας δραστηριότητας.

Τελικά, η κρίση θα πρέπει να μας φέρει όλους πιο κοντά. Και μιλάω για εργοδότες και εργαζομένους. Αν επικρατήσει διάθεση συνεργασίας, τότε θα μπορέσουμε να προτείνουμε από κοινού ρεαλιστικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης και να δείξουμε στους κρατικούς λειτουργούς ότι η ελληνική κοινωνία στην οποία ανήκουν επιχειρήσεις και εργαζόμενοι, είναι ζωντανή, παρούσα και ενεργή και στοχεύει στην άρση των συνολικότερων αδελφών της χώρας μας, ειδικά σε μία περίοδο οικονομικής κρίσης.

Σε κάθε περίπτωση πιστεύουμε ότι η σημερινή κρίση μπορεί να γίνει μια ευκαιρία να επανεξετάσουμε την οικονομική μας πολιτική, να βελτιώσουμε την κοινωνική μας πολιτική και να αυξήσουμε τις επενδύσεις μας, κυρίως στο ανθρώπινο κεφάλαιο, δηλαδή στην εκπαίδευση και στην έρευνα, προκειμένου η ελληνική οικονομία να γίνει περισσότερο παραγωγική και ανταγωνιστική.

Ο κ. Γεώργιος Μυλωνάς είναι πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ)